

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719205334
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6719205334.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom, so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovanému: I. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. F., T. G. I. XXXX/XX, o zaplatenie 27 872,10 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 11. februára 2022 č. k. 13Csp/18/2020-398 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (II.). Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497, § 501, § 502, § 507 Obchodného zákonníka, § 52, § 53 ods. 6, ods. 8, § 54, § 565, Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 7 ods. 1, 2, § 9 ods. 2, § 11, § 17 ods. 1, § 20 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z., § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Zb., čl. 8 ods. 1, čl. 23 smernicou 2008/48/ES a uviedol, že zo zmluvy o úvere č. 6143555285 zo dňa 29. 04. 2014 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom súd zistil, že ňou právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v sume 25 750,- eur, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 337,- eur vrátane poplatkov za správu úveru (311,- eur úveru), počnúc od 25. 05. 2014 do 24. 05. 2024 vždy do 25. dňa toho-ktorého mesiaca pri RPMN vo výške 8,7%, priemernej RPMN vo výške 13,34% a úrokovej sadzbe 7,9%. Súd tiež z nej zistil, že v bode 2 tejto zmluvy žalovaný uviedol svoje záväzky a to 2 úvery v Poštovej banke (z roku 2012 a 2013) a kreditnú kartu Quatro (z roku 2010) a výšku mesačných splátok z nich (133,- eur, 218,- eur a 35,- eur), ako aj zostatky úverov (4 593,- eur, 14 112,- eur a 1 800,- eur). Ako výšku svojho príjmu žalobca uviedol sumu 600,- eur dôchodku, pričom v kolónke výška iných úverov uviedol sumu 130,- eur. Z výpisu z úverového účtu žalovaného žalovaný svoj dlh riadne splácal od 25. 05. 2014 do 25. 03. 2016 sumou 311,- eur mesačne, potom už uhradil iba jedinú splátku a to v mesiaci apríl 2016 sumu 276,- eur. Z výzvy právneho predchodcu žalobcu zo dňa 20. 12. 2016 adresovanej žalovanému súd zistil, že právny predchodca žalobcu ním upozornil žalovaného na jeho omeškanie so splácaním dlhu viac ako 3 mesiace, splatnými splátkami boli splátky v sume 2 212,- eur a upozornil ho, že pokiaľ nebude dlh uhradený do 15 dní, môže pristúpiť k predčasnej splatnosti úveru. Táto výzva bola doručená žalovanému do vlastných rúk dňa 20. 01. 2017. Z podania právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16. 01. 2017 adresovaného žalovanému súd zistil, že právny predchodca žalobcu týmto podaním vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňom 16. 01. 2017 a to pre nesplácanie úveru a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu. Táto výzva bola doručená žalovanému do vlastných rúk dňa 23. 01. 2017. Z podania

právneho predchodcu žalobcu zo dňa 02. 01. 2019 adresovaného žalovanému súd zistil, že ním bolo oznámené postúpenie pohľadávky voči nemu na žalobcu.

1.2. Z vykonaného dokazovania, a to z predmetnej úverovej zmluvy a zhodných vyjadrení strán sporu mal súd za nepochybne preukázané, že medzi stranami ide o spotrebiteľský vzťah a vzťahujú sa naň preto ustanovenia právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa. Z tohto dôvodu súd predmetnú úverovú zmluvu podrobil súdnej kontrole. Súd zistil, že v tejto zmluve je správne uvedená celková výška úveru a úrok úveru, jeho RPMN i priemerná RPMN nie sú neprimerane vysoké, nakoľko priemerný bankový úrok pre spotrebiteľské úvery v apríli 2014 bol podľa NBS vo výške od 6,92 % do 13,59 %, teda dohodnuté úroky zodpovedajú úrokom bánk v SR v danom čase. Pokiaľ ide o predčasnú splatnosť úveru, súd konštatoval, že k predčasnému zosplateniu úveru podľa tvrdenia žalobcu malo dôjsť listom právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16. 01. 2017 (ktorý žalovaný prevzal dňa 23. 01. 2017) po predchádzajúcej výzve na splnenie dlhu zo dňa 20. 12. 2016 (ktorú žalovaný prevzal 20. 01. 2017). Z uvedeného je však zrejmé, že k doručeniu výzvy na zaplatenie dlhu síce došlo viac ako 3 mesiace po splatnosti niektorej zo splátok dlhu (žalovaný bol v omeškaní totiž už od 25. 05. 2016), ale medzi dorúčením výzvy a dorúčením zosplatenia úveru prešli iba 3 dni, pritom zákon v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ vyžaduje, aby táto doba nebola kratšia ako 15 dní. Takéto zosplatenie úveru preto nie je v súlade so zákonom a podľa § 39 OZ je preto neplatné, čo značí, že k zosplateniu dlhu nedošlo a žalovaný bol povinný úver splácať v súlade s pôvodne dohodnutými podmienkami (mesačne sumou 311,- eur) a konečná splatnosť úveru sa nezmenila (bola dohodnutá na 24. 05. 2024). Z vykonaného dokazovania teda vyplýva, že k predčasnej splatnosti vyššie uvedeného úveru nedošlo. S ohľadom na túto skutočnosť súd konštatoval, že podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách v znení platnom v rozhodnom období mohol platne právny predchodca žalobcu pohľadávku v tomto konaní uplatnenú na žalobcu postúpiť, nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom podľa tohto ustanovenia je ustanovenie § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V tomto prípade sa nepostupovala pohľadávka medzi bankami, preto bolo možné pohľadávku na žalobcu postúpiť iba podľa § 20 ods. 1 písm. b), v ktorom prípade však musí ísť výlučne buď o pohľadávku po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru, alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Dohodnutý termín splatnosti tohto úveru bol až termín 24. 05. 2024 a vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nebolo platné, preto na žalobcu platne neprešlo právo na zaplatenie nedoplatku vyššie uvedeného úveru, a teda žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný, čo je základným dôvodom pre zamietnutie žaloby aj v zostávajúcej časti (mimo tej, v ktorej už bola v poradí prvým rozsudkom v konaní jeho žaloba čiastočne zamietnutá). Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že z predmetného úveru zaplatil prinajmenej sumu 7 724,96 eura. Sám žalovaný dôkazy, o iných platbách než tvrdil žalobca, nepredložil. Z rozpisu splátok úveru súd zistil, že strany sa dohodli, že žalovaný bude tento úver splácať, počnúc od 25. 05. 2014 do 24. 05. 2024 vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca sumou 311,- eur (bez poistenia). Z výpisu z úverového účtu žalovaného súd zistil, že žalovaný svoj dlh riadne splácal do 25. 03. 2016 sumou 311,- eur mesačne, potom už uhradil iba jedinú splátku a to v mesiaci apríl 2016 sumu 276,- eur. Nie sú pravdivé tvrdenia žalovaného o tom, že by v úverovej zmluve nebola presne a správne uvedená suma, ktorú mu ako úver žalobca poskytol. Na prvej strane tejto zmluvy sa síce uvádza ako žiadaná suma úveru suma 30 000,- eur, ale zo znenia zmluvy je zrejmé, že nejde o dohodnutú, ale žalovaným požadovanú výšku úveru a že na strane 2 úverovej zmluvy je presne uvedené, akú sumu úveru žalovaný dostal a za akých podmienok. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

1.3. Pokiaľ ide o žalovaným vznesenú námietku premlčania nároku žalobcu, súd konštatoval, že jeho nárok sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej lehote. K podaniu žaloby na súde došlo dňa 30. 10. 2019, preto všetky splátky splatné pred 30. 12. 2016 (3 roky pred podaním žaloby na súde), sú premlčané. Z týchto dôvodov súd sumu týchto splátok (1 866,- eur) žalobcovi nemohol priznať, čo platí

tiež pre ich príslušenstvo. Nakoľko z dôvodov uvedených vyššie nedošlo k predčasnej splatnosti úveru, bol žalovaný povinný úver splácať mesačne vždy do 25. dňa toho-ktorého mesiaca až do jeho splatenia, ktorý dátum bol dojednaný na deň 25. 04. 2024. Ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku sú teda splatnými (a zároveň nepremlčanými podľa bodu 41. tohto rozsudku) všetky splátky úveru splatné 25. 11. 2016 do 25. 04. 2021 (istina v sume 16 794,- eur) a nesplatenou časťou úveru sú splátky od 25. 05. 2021 do 25. 04. 2024 (istina v sume 11 196,- eur). Je na ťarchu žalobcu, ktorý disponoval doručenkami od výzvy zo dňa 20. 12. 2016, i vyhlásenia predčasnej splatnosti zo dňa 16. 01. 2017, že zákonná 15-dňová lehota nebola dodržaná a je tomu tak i napriek tomu, že jemu i jeho právnenému predchodcovi táto skutočnosť musela byť známa.

1.4. Pokiaľ ide o skúmanie bonity žalovaného v čase uzavretia vyššie uvedenej zmluvy, žalobca predložil súdu jediný doklad, ktorý sa bonitou žalovaného zaoberal, a to samotnú zmluvu o úvere, v ktorej je uvedená jediná zmienka o bonite žalovaného a to jeho ďalšie záväzky, ich výška a mesačná splátka, resp. výška príjmu žalovaného. Žiadny iný dôkaz o tom, že by bol právny predchodca žalobcu ako veriteľ skúmal bonitu žalovaného, súdu predložené neboli. Žalobca nepreukázal, že by bol jeho právny predchodca čo i len overoval tvrdenia žalovaného v úverovej zmluve o tom, aký je jeho mesačný príjem a ani, či skúmal pravdivosť tvrdení žalovaného o výške jeho iných záväzkov, najmä ak v jednej a tej istej zmluve (na tej istej strane) žalovaný uviedol rôzne údaje o výške svojich záväzkov, z ktorých už pri zbežnom pohľade je zrejmé, že si odporujú (keď raz je v zmluve uvedená výška ďalších celkových záväzkov 130,- eur mesačne a raz suma 386,- eur), a teda súd konštatoval, že právny predchodca žalobcu bonitu žalovaného a jeho schopnosť úver splácať neskúmal vôbec, resp. ho skúmal iba formálne. Pokiaľ by bol právny predchodca žalobcu schopnosť žalovaného poskytnutý úver splácať a bol by prihliadal na už skoršie záväzky žalovaného (a to, či už je správny údaj vo výške 130,- eur, alebo najmä vo výške 386,- eur), zistil by, že je vylúčené, aby žalovaný splácal ďalší úver v sume 337,- eur mesačne, a to aj v prípade, že by to bol jeho jediný záväzok a išlo by o refinancovanie všetkých jeho ostatných záväzkov, pretože pri príjme 600,- eur mesačne je nutné konštatovať, že splátka vo výške 337,- eur presahuje možnosti žalovaného. Právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal schopnosť žalovaného splácať úver, čím porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, keď nekonal s odbornou starostlivosťou, čo je ďalším dôvodom pre zamietnutie žaloby.

1.5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi v konaní úspešnému v rozsahu 6/28 (úspech žalobcu bol v rozsahu 17/28 - 11/28 úspechu žalovaného) priznal súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21%. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu v zákonom stanovenej lehote žalobca odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd zamietol žalobu žalobcu z dôvodu, že zosplatenie úveru právnym predchodcom žalobcu nebolo v súlade so zákonom a podľa § 39 Občianskeho zákonníka je zosplatenie neplatným právnym úkonom. Prvostupňový súd podporne uviedol, že právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal schopnosť žalovaného splácať úver, čím porušil povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo je ďalším dôvodom pre zamietnutie žaloby. S uvedeným právnym posúdením sa žalobca v celom rozsahu nestotožňuje. Ako vyplýva z listinných dôkazov, ktoré žalobca pripojil k podanej žalobe (Podací hárok č. EPH008501227), list zo dňa 20. 12. 2016 „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ právny predchodca žalobcu žalovanému zaslal dňa 20. 12. 2016. V zmysle bodu 4.3.3 VOP, ktoré žalobca predložil súdu spolu s podanou žalobou a s ktorými sa žalovaný v zmysle zmluvy o úvere v plnom rozsahu oboznámil a vyjadril s nimi výslovný súhlas, „Povinnosť Poštovky doručiť dokument alebo oznámiť informáciu je splnená uverejnením a/ alebo odoslaním dokumentu alebo informácie, bez ohľadu na to, či bude Klientovi dokument alebo informácia doručený/á.“ Podľa bodu 4.3.6 VOP „Pri doručovaní poštovou zásielkou na adresu v SR sa informácie a dokumenty považujú za doručené tretí a na adresu do cudziny v siedmy deň po ich odoslaní, ak nie je preukázaný skorší okamih doručenia. To platí, aj keď sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie alebo zásielka sa vráti ako nedoručená. Pokiaľ nie je dohodnuté inak, pri zasielaní informácií a dokumentov poštovou zásielkou Banka zasiela informácie a dokumenty vo forme obvyčajnej listovej zásielky.“ Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.

Poukázal pritom na rozsudok NS SR zo dňa 15. 12. 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020. Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že list zo dňa 20. 12. 2016 „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ bol žalovanému preukázateľným spôsobom zaslaný dňa 20. 12. 2016. V súlade s bodom 4.3.6 VOP sa tak výzva na splnenie dlhu zo dňa 20. 12. 2016 považuje za doručенú žalovanému dňa 23. 12. 2016, aj keď k reálnemu doručeniu došlo dňa 20. 01. 2017. Keďže k zosplateniu úveru došlo listom právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16. 01. 2017, medzi výzvou na splatenie dlžnej časti úveru a samotným zosplatením úveru uplynulo viac ako 15 dní. K údajnému nedostatočnému posudzovaniu bonity klienta, resp. nekonanie s odbornou starostlivosťou právneho predchodcu žalobcu pri skúmaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, žalobca trval na tom, že právny predchodca žalobcu konal v súlade s § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca preukázal, že právny predchodca skúmal bonitu žalovaného pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere a poskytnutím samotného úveru. Ako uvádza súd v napadnutom rozhodnutí, právny predchodca žalobcu skúmal bonitu žalovaného tým spôsobom, že žalovaný uviedol výšku svojich mesačných príjmov, ako aj výšku splátok iných úverov a pôžičiek, čo žalobca považuje za dostatočné. Nepravdivosť týchto tvrdení nebola v konaní zo strany žalovaného namietaná a ani spochybnená. Z tohto dôvodu sa žalobca nestotožňuje, že by právny predchodca žalobcu konal v rozpore s § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na uvedené, je žalobca toho názoru, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho je napadnuté rozhodnutie nezákonné. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žiadal priznať žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že súd z nepochopiteľných dôvodov nepodporil nezákonné konanie úžerníckeho veriteľa cez neprijateľné zmluvné podmienky voči žalovanej strane, a tak aj voči iným spotrebiteľom. Odvolanie sa odvoláva na VOP, ktoré nie sú súčasťou zmluvy a spotrebiteľ ich nepodpísal. Takéto dojednania o doručovaní považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko vytvára výraznú nerovnováhu v pomere síl oboch zmluvných strán. Doručovanie je mimoriadne dôležitou súčasťou zmluvného vzťahu. K preukázaniu náležitej odbornej starostlivosti k preverovaniu bonity a platby schopnosti žalovaného pred poskytnutím úveru uviedol, že žalobca nedoložil overovanie cez Centrálny register dlžníkov a cez databázu Medzibankového úverového registra SR, preto je preukázané, že veriteľ nepreveril bonitu žalovaného. Následkom nesplnenia povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť dlžníka splácať úver je strata práva požadovať splatenie úveru jednorazovo. K vecnej legitímácii uviedol, že prevod alebo prechod pohľadávky vzniknutej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo všeobecnosti v zmysle § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. vylúčený v záujme ochrany spotrebiteľa. Na danú vec je potrebné okrem ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka aplikovať aj ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Z ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka vyplýva povinnosť predchodcu žalobcu ako veriteľa upozorniť žalovaného ako dlžníka na možnosť zosplatenia záväzku pred tým, ako k samotnému zosplateniu dôjde. Ide teda o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a následne zosplatenie úveru a žiadosť o zaplatenie celého dlhu. Podmienkou zosplatenia dlhu je pritom doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi. Má za to, že v tejto veci nedošlo k platnému postúpeniu predmetnej pohľadávky na súčasného žalobcu, tak súd musí na jeho strane konštatovať nedostatok aktívnej vecnej legitímácie v spore. Mal za to, že žalobca svoj nárok neosvedčil relevantnými dôkazmi a priložené listiny neosvedčujú uplatňovaný nárok. Navrhol súdu, aby z úradnej moci a z úradnej povinnosti podrobil predmetnú zmluvnú dokumentáciu medzi veriteľom a žalovaným súdnej kontrole a predbežnému právnenému posúdeniu. Navrhol súdu vyžiadať si od žalobcu všetky dôkazy o tom, aké komplexné informácie mal žalobca o žalovanom k dispozícii pri zisťovaní a overovaní schopnosti žalovaného splácať služby poskytované prvotným dodávateľom/veriteľom. Uviedol, aké ďalšie dôkazy navrhuje vykonať. Navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Odmietol platiť akékoľvek náhrady trov konania nemorálnemu žalobcovi a obrátil sa na súd v súlade s platným znením CSP, § 262 ods. 1 s použitím § 257 CSP a nepripustiť jeho povinnosť platiť akékoľvek súdne trovy úžerníckej protistrane.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalobcom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného

odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a po zopakovaní dokazovania na odvolacom pojednávaní napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplata sumy 27 872,10 eura, zmluvného úroku 7,90% ročne zo sumy 21 470,69 eura od 20. 12. 2018 do zaplata, spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 21 470,69 eura od 20. 12. 2018 do zaplata a trov konania. Rozsudkom zo dňa 9. júna 2021 č. k. 13Csp/18/2020-259 súd prvej inštancie žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 16 794,- eur so zmluvným úrokom 7,90 % ročne od 20. 12. 2018 do zaplata a s 5 % úrokom z omeškania ročne od 20. 12. 2018 do zaplata, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti istiny a príslušenstva žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21%. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 6. októbra 2021 č. k. 9CoCsp/29/2021-346 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zamietajúci výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadom zaplata sumy 11 078,10 eura s príslušenstvom (27 872,10 eura - 16 794,- eur) tak zostal právoplatný. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol opätovne napadnutým rozsudkom tak, že žalobu zamietol (I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (II.). V dôsledku odvolania žalobcu je predmetom preskúmania odvolacím súdom celý tento rozsudok.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmačej činnosti odvolacieho súdu.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. V danej veci bolo odvolanie podané z dvoch základných dôvodov, a to z dôvodu, že záver súdu prvej inštancie o tom, že zosplatenie úveru právnym predchodcom žalobcu nebolo v súlade so zákonom, a preto je neplatným právnym úkonom je nesprávne, a tiež z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia skúmania schopnosti žalovaného splácať úver právnym predchodcom žalobcu.

10. Žalobca v odvolaní namietal skutkové závery súdu prvej inštancie ohľadom záverov súdu týkajúcich sa podmienok zosplatenia úveru. Uviedol, že z listinných dôkazov, ktoré žalobca pripojil k podanej žalobe (Podací hárok č. EPH008501227), list zo dňa 20. 12. 2016 „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ právny predchodca žalobcu žalovanému zaslal dňa 20. 12. 2016, s poukazom na bod 4.3.3 VOP vyplýva, že list zo dňa 20. 12. 2016 „Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru“ bol žalovanému preukázateľným spôsobom zaslaný dňa 20. 12. 2016, a tak sa v súlade s bodom 4.3.6 VOP výzva na splatenie dlhu zo dňa 20. 12. 2016 považuje za doručení žalovanému dňa 23. 12. 2016, aj keď k reálnemu doručení došlo dňa 20. 01. 2017. Keďže k zosplateniu úveru došlo listom právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16. 01. 2017, medzi výzvou na splatenie dlžnej časti úveru a samotným zosplatením úveru uplynulo viac ako 15 dní. Preto považoval záver súdu prvej inštancie za nesprávny.

11. Keďže skutkové závery súdu prvej inštancie vychádzajúce z ním vykonaného dokazovania ohľadom splnenia podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru odvolací súd nepovažoval za správne a išlo o vec, ktorá už bola odvolacím súdom skôr zrušená a vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd vo veci nariadil odvolacie pojednávanie za účelom zopakovania dokazovania, potrebného na prehodnotenie záverov súdu prvej inštancie ohľadom splnenia podmienok

pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, pričom v ostatnom vychádzal zo skutkových záverov súdu prvej inštancie vyplývajúcich z ním vykonaného dokazovania.

12. Zo zopakovaného dokazovania odvolacím súdom vyplýva, že dňa 29. apríla 2014 došlo medzi právnym predchodcom žalobcu Poštová banka, a. s. a dlžníkom D. H. (ktorý nie je stranou tohto konania) a spoludlžníkom I. H. (žalovaným) k uzavretiu zmluvy o úvere „lepšia splátka“. Na základe tejto zmluvy bol dlžníkovi poskytnutý úver 25 750,- eur, ktorý mal splácať v splátkach po 337,- eur, počnúc od 25. 05. 2014 do 25. 04. 2024. Z výzvy zo dňa 20. 12. 2016 adresovanej žalovanému (č. I. 38) vyplýva, že bol právnym predchodcom žalobcu upozornený na to, že ku dňu 19. 12. 2016 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, preto ho vyzývajú na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že v prípade, ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky. Doklad o doručení tejto výzvy žalovanému sa v spise nenachádza. V spise sa nachádza len podací hárok zo dňa 20. 12. 2016, z ktorého vyplýva, že v tento deň mala byť doručovaná zásielka právneho predchodcu žalobcu pre D. H., ktorý však v tomto konaní stranou sporu nie je. V spise sa nachádza aj výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 16. 01. 2017 (č. I. 36), ktorá je adresovaná pre D. H., z ktorej vyplýva, že nakoľko svojim konaním podstatným spôsobom porušil ustanovenia zmluvy o úvere, stáva sa jeho úverová pohľadávka k 06. 01. 2017 predčasne splatnou v celom rozsahu. V spise je tiež doručienka (č. I. 8), z ktorej vyplýva, že zásielka pre D. H. mu bola doručená dňa 23. 01. 2017, pričom z časovej následnosti týchto úkonov vyplýva, že táto doručienka preukazuje doručenie zosplatenia úveru D. H., ktorý však nie je stranou tohto sporu. Výzva na úhradu dlžnej sumy, ktorou by bolo zosplatenie úveru oznámené žalovanému sa nenachádza, aj keď v spise sa nachádza doručienka z č. I. 8 (rub), z ktorej vyplýva, že dňa 20. 01. 2017 bola nejaká písomnosť právnym predchodcom žalobcu žalovanému doručená. Dňa 20. 12. 2018 došlo medzi Poštovou bankou, a. s. a žalobcom k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok č. III/2018, na základe ktorej došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky na žalobcu, čo bolo následne žalovanému žalobcom oznamované (č. I. 17).

13. Z uvedeného potom vyplýva, že v konaní nebolo preukázané doručenie výzvy právneho predchodcu žalobcu žalovanému pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru s upozornením na túto možnosť a následne mu ani nebolo oznámené vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, preto je záver súdu prvej inštancie o tom, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je neplatné (zosplatenie úveru) správny, aj keď z iných dôvodov. Doklady, na ktoré žalobca v odvolaní poukazoval, upozornenie - výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 20. 12. 2016 adresovaná pre žalovaného (rub č. I. 38) a podací hárok č. EPH008501227 (č. I. 6) zo dňa 20. 12. 2016 skutočnosti, ktoré tvrdí žalobca, nevyplývajú. Z týchto dokladov vyplýva len to, že zásielka bola doručovaná D. H. (dlžníkovi zo zmluvy), ktorý však nie je stranou tohto sporu. Záver žalobcu, že medzi výzvou na splatenie dlžnej časti úveru a samotným zosplatením úveru uplynulo viac ako 15 dní je preto nesprávny. Keďže iné argumenty vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie, že zosplatenie úveru je neplatným právnym úkonom neuvádzal, preto je tento odvolací dôvod žalobcu nedôvodný a záver súdu prvej inštancie správny.

14. Odvolací súd však ešte dáva do pozornosti, že pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo 36/2020 z 15. decembra 2020, k tomu je potrebné uviesť, že v tomto rozhodnutí NS SR, okrem toho, čo uviedol žalobca v odvolaní, uviedol tiež to, že v zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenie bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno však rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenie uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenie dňom jej vrátenia odosielaťúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenie len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstojí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má

byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok.

15. Z uvedeného vyplýva, že aj záver žalobcu, uvádzaný v odvolaní, že ak by právny predchodca žalobcu žalovanému zaslal dňa 20. 12. 2016 výzvu na splatenie dlžnej časti úveru, považovala by sa táto výzva za doručení v súlade s bodom 4.3.6 VOP žalovanému dňa 23. 12. 2016 za nesprávny, pretože k prvému spôsobu dojednania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojsť k nevyvrátiteľnej domnienke ani fikcii, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručení len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta.

16. Čo sa týka ďalšej odvolacej námietky, a to nedostatočného posudzovania bonity klienta, resp. nekonanie s odbornou starostlivosťou právneho predchodcu žalobcu pri skúmaní schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver, k tomu je potrebné uviesť, že vzhľadom k tomu, že odvolací súd dospel rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že došlo k účinnému zosplateniu úveru a splneniu podmienok pre postúpenie pohľadávky právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, teda jeho aktívnej vecnej legitímácie, čo vedie k zamietnutiu žaloby, je už potom táto odvolacia námietka irelevantná a z pohľadu rozhodnutia súdu stratila opodstatnenie. Pokiaľ však súd prvej inštancie uviedol, že v zmluve žalovaný uviedol rôzne údaje o výške svojich záväzkov, z ktorých už pri zbežnom pohľade je zrejmé, že si odporujú (keď raz je v zmluve uvedená výška ďalších celkových záväzkov 130,- eur mesačne a raz suma 386,- eur), s týmto skutkovým záverom sa odvolací súd nestotožňuje. Zo zmluvy je zrejmé, že dlžníkom mal byť D. H., ktorý v tomto konaní nie je žalovaným a spoludlžníkom I. H., žalovaný v tomto konaní. D. H. v zmluve uviedol jeho príjem 730,- eur a mesačné splátky 283,- eur a I. H. uviedol príjem 600,- eur a mesačné splátky 130,- eur. Výška splátok 386,- eur (133 + 218 + 35) vyplýva z časti zmluvy, kde žiadateľ o úver uviedol, že žiada o splatenie uvedených záväzkov, z čoho potom vyplývajú jeho záväzky ku dňu uzatvorenia zmluvy. Z dokazovania potom vyplýva, že príjem dlžníka spolu so spoludlžníkom mal byť 1 330,- eur (730 + 600) a splátky úveru mali byť 337,- eur mesačne, pričom poskytnutým úverom by boli uhradené skoršie úvery dlžníka vo výške spolu 386,- eur mesačne. Skutočnosť, že by si právny predchodca tieto tvrdenia žiadateľov o úver overoval, z dokazovania preukázaná nie je. Z uvedených dôvodov odvolací súd mal za to, že právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou, avšak nešlo o hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1, pretože za to sa podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov a o taký prípad v danej veci nejde. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu potvrdil (vrátane výroku o trovách konania), aj keď výrok o trovách konania nekorešpondoval s jeho odôvodnením, pretože vecne bol správny a odvolaním napadnutý nebol. Žalovaný bol úspešný v celom rozsahu (v zamietajúcej časti ohľadom zaplatenia sumy 11 078,10 eura s príslušenstvom už prvým rozhodnutím súdu prvej inštancie a ohľadom zvyšnej časti napadnutým rozsudkom).

17. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).